

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 20. juuli 2022
(OR. en)

11554/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0210(COD)

ENV 768
STATIS 31
ECO 72
FIN 842
CODEC 1160

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	11. juuli 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 329 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011 seoses uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite lisamisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 329 final.

Lisatud: COM(2022) 329 final

Brüssel, 11.7.2022
COM(2022) 329 final

2022/0210 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011 seoses uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite lisamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2011. aasta määruses (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta¹ on sätestatud Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kogumise, koostamise, edastamise ja hindamise ühine raamistik. Määrust muudeti määrusega (EL) nr 538/2014². Määrus hõlmab kuut moodulit: õhuheitmete arvepidamine, keskkonnamaksud majandustegevusalade lõikes, kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamine, keskkonnakaitsekulutuste arvepidamine, keskkonnakaupade ja -teenuste sektori arvepidamine ning füüsilise energiavoo arvepidamine.

Määruse artiklis 10 on loetletud võimalikud uued moodulid, mis võetakse kasutusele hiljem komisjoni ettepanekute põhjal. Käesoleva ettepanekuga võetakse kasutusele kolm uut keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulit, mis on juba nimetatud artiklis 10: metsa arvepidamine, ökosüsteemi arvepidamine, keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamine.

Ettepaneku peamine eesmärk on laiendada Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise ulatust, et anda paremat teavet Euroopa roheline kokkuleppe jaoks, mis on majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta EL õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks³.

Keskkonnamajanduslik arvepidamine on mitmeotstarbeline statistiline raamistik, mis koondab majandus- ja keskkonnateavet. Sellega mõõdetakse keskkonna mõju majandusele ja majanduse mõju keskkonnale viisil, mis on kooskõlas makromajandusliku statistikaga (rahvamajanduse arvepidamine).

Kasutajad analüüsivad ja kasutavad keskkonnamajanduslikku arvepidamist modelleerimisel ja prognooside koostamisel ning poliitikaettepanekute ettevalmistamisel ja poliitika rakendamisel ja mõju kohta aru andmisel. Uute moodulitega tehakse selleks kättesaadavaks terviklikumad andmekogumid.

Ökosüsteemi arvepidamine integreerib bioloogilise mitmekesisuse ja looduskapitali aspektid peamistesse majanduslikesse küsimustesse ressursside jaotamise ja kestlikkuse kohta. Metsa arvepidamine mõõdab konkreetselt metsaalasid ja olemasolevate raiemahtude osakaalu ning jälgib nende muutumist aja jooksul. Keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamises tehakse kindlaks ja kvantifitseeritakse riigisisese eelarvepoliitika meetmed ja ELi-välised ressursid, mis toetavad rohelist kokkulepet majandustegevuse ja toodete kaudu ning kaitsevad keskkonda ja loodusvarasid.

Kolm kavandatud moodulit vastavad rahvusvahelistele statistikastandarditele (keskkonnamajandusliku arvepidamise süsteemi (SEEA) keskne raamistik ja SEEA

¹ ELT L 192, 22.7.2011, lk 1.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 538/2014, millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta (ELT L 158, 27.5.2014, lk 113).

³ COM/2019/640 final

ökosüsteemi kontod)⁴ ja põhinevad neil. ÜRO statistikakomisjon võttis SEEA keskse raamistiku rahvusvahelise standardina vastu oma 43. istungil, mis toimus 2012. aasta jaanuaris, ning SEEA ökosüsteemi arvepidamise oma 52. istungil, mis toimus 2021. aasta märtsis. Uued moodulid on täielikult kooskõlas SEEAga.

Paljud liikmesriigid on aastate jooksul omandanud kogemusi metsa arvepidamise ning keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete andmete kogumisel ja nende esitamisel. See on toimunud komisjoni (Eurostati) korrapärase vabatahtliku andmekogumise ja prooviuuringute kaudu, mis on aidanud katsetada ökosüsteemi arvepidamise kasutuselevõtmise teostatavust ELis. Seda kogemust jagati kõigi teiste liikmesriikidega.

Keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamise puhul on mõned nõuded juba kaetud keskkonnakaitsekulutuste arvepidamise kohustusliku esitamisega. Keskkonnatoetusi ja samalaadseid siireid käsitlev põhjalikum ja sujuvam aruandlus tugineb sellele kogemusele ja annab hiljem keskkonnakaitsekulutuste arvepidamise jaoks vajalike andmeid siirete kohta.

Käesolev ettepanek täiendab komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2022/125⁵ sätestatud muudatusi. Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise praeguste moodulite andmete esitamise ulatuse ja tähtaegade muutmine tagab, et andmed vastavad paremini kasutajate vajadustele.

Ettepanekuga ajakohastatakse ka viiteid Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi (ESA95) 1995. aasta väljaandele. Need asendatakse viidetega, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 549/2013⁶ Euroopa arvepidamissüsteemi (ESA2010) 2010. aasta väljaande kohta esitatud.

Algatus ei kuulu õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) alla.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Määruses (EL) nr 691/2011 on sätestatud ELi keskkonnamajandusliku arvepidamise kogumise, koostamise, edastamise ja hindamise ühine raamistik satelliitkontode loomiseks, et täiendada Euroopa arvepidamissüsteemi (ESA 2010).

Määruse põhjenduses 16 on märgitud, et keskkonnamajandusliku arvepidamise erinevad kogumid on väljatöötamisel ja erinevas küpsusjärgus, ning rõhutatakse vajadust luua piisavalt paindlik moodulite struktuur, mis muu hulgas võimaldab luua täiendavaid moduleid.

Määruse artiklis 3 on sätestatud keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite loetelu, mis tuleb koostada ühise raamistiku kohaselt. Iga mooduli puhul kirjeldatakse määruse eraldi lisas eesmärgi, katvust, näitajaid, mille kohta tuleb andmeid koguda ja edastada, esimest arvestusaasta, sagedust ja edastamistähtaegu ning aruandetabeleid. Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2022/125 ajakohastati Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kuut

⁴ <https://seea.un.org/>

⁵ Komisjoni 19. novembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/125, millega muudetakse Euroopa keskkonnamajanduslikku arvepidamist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 691/2011 I–V lisa (ELT L 20, 21.1.2022, lk 40).

⁶ ELT L 174, 26.6.2013, lk 1.

olemasolevat moodulit käsitlevaid lisasid, et lühendada andmete edastamise ajavahemikku, lisada loetellu rohkem näitajaid ja ühtlustada aruandetabeleid⁷.

Määruse artiklis 10 on loetletud uued keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulid, mida võiks komisjoni ettepanekute põhjal kasutusele võtta, sealhulgas käesoleva ettepaneku kolm uut moodulit. Need kolm moodulit on loetletud arenguvaldkondadena ka Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise strateegias aastateks 2019–2023,⁸ mille Euroopa statistikasüsteemi komitee heaks kiitis.

Määruse artiklis 4 on sätestatud, et komisjon peab liikmesriikide vabatahtlike prooviuuringute abil kontrollima uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite kasutuselevõtu teostatavust. Sel põhjusel on kolme kavandatud mooduli kohta tehtud mitu prooviuuringut, millega katsetati andmete kogumise teostatavust. Mõned liikmesriigid juba koguvad ja esitavad vabatahtlikult komisjonile (Eurostatile) iga aasta andmeid metsa arvepidamise ja keskkonnanõuetuste ning samalaadsete siirete kohta.

Keskkonnaalast arvepidamist tehakse juba olemasolevate andmete põhjal. Olemasolevatest andmekogumistest saadud teavet hakatakse paremini ära kasutama.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Keskkonnamajanduslik arvepidamine koondab ühte majandus- ja keskkonnateabe ning mõõdab keskkonna mõju majandusele ja majanduse mõju keskkonnale. Käesoleva ettepanekuga antakse teavet Euroopa rohelise kokkuleppe jaoks, integreerides keskkonnasäästlikkuse kaalutlused majanduspoliitika eesmärkidesse. Käesoleva määruse raames kogutud andmed aitavad kaasa ka Euroopa poolaasta keskkonnasäästlikumaks muutmise algatustele, kestlikkuse arvestamisele kõigis ELi poliitikavaldkondades ja ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 järelevalvele.

Ettepanek metsa arvepidamise mooduli kohta on kooskõlas kliima- ja metsaressursside poliitikaga. Osana Euroopa rohelisest kokkuleppest esitas komisjon ühe juhtalgatusena ELi uue metsastrateegia aastani 2030⁹. Selles tunnistatakse metsade keskset ja mitmeotstarbelist rolli ning metsanduse (ja kogu metsapõhise väärtusahela) rolli kestliku ja kliimaneutraalse majanduse saavutamisel 2050. aastaks ning elujõuliste ja jõukate maakogukondade säilitamisel. Lisaks kuulutas komisjon 2023. aastaks välja seadusandliku algatuse metsade seire ja strateegiakavade kohta. Metsa arvepidamise moodul toetab ELi metsastrateegiat aastani 2030 ja tulevast metsade seire algatust ning ühendab metsapoliitika kliima-, energia- ja biomajanduse poliitikaga.

Ökosüsteemi arvepidamise moodul annab andmeid, et kirjeldada edusamme, mis on tehtud 2030. aastani kestva keskkonnaalase tegevusprogrammi ühes kuuest prioriteetsest eesmärgist¹⁰: kaitsta, säilitada ja taastada elurikkust ning tugevdada looduskapitali. See moodul aitab jälgida ka ELi looduse taastamise kava rakendamist, mis on ELi 2030. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia osa.

⁷ ELT L 20, 31.1.2022, lk 40.

⁸

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191525/European+Strategy+for+Environment+Accounts/> (kättesaadav ainult inglise keeles)

⁹ COM(2021) 572 final, 16. juuli 2021.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) nr 2022/591, mis käsitleb liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk 22).

Saastekontrolli ja loodusvarade majandamise majanduslikud vahendid, nagu keskkonnatoetused, on üha olulisemad ELi keskkonnapoliitika vahendid ning nende kasutamise ja tõhususe kohta on suur huvi saada rohkem teavet. Keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete moodul aitab jälgida Euroopa rohelise kokkuleppe rakendamist. See hõlmab riikide eelarvete keskkonnanahoidlikumaks muutmist, teabe andmist keskkonna tegeliku hinna kohta, ELi energiasüsteemi ümberkujundamise ja 2030. aasta kliimaeesmärkide toetamist ning taastuvenergia, bioloogilise mitmekesisuse, jäätmekäitluse ja ringmajanduse poliitika elluviimist.

Määruses (EL) nr 549/2013 on sätestatud Euroopa arvepidamissüsteemi (ESA 2010) kehtiv versioon ning Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamises tuleks viidata sellele versioonile.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 338 lõige 1. Kooskõlas seadusandliku tavamenetlusega võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu vastu meetmed statistika koostamise tagamiseks, et võimaldada ELil oma rolli täita. Statistika peab vastama teatavatele erapooletuse, usaldusväärsuse, objektiivsuse, teadusliku sõltumatuse, kulutasuvuse ja statistilise konfidentsiaalsuse standarditele, ilma et see koormaks liigselt ettevõtjaid, ametiasutusi ja kodanikke.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on tagada keskkonnamajandusliku arvepidamise rahvusvaheline võrreldavus, laiendades määruse (EL) nr 691/2011 kohaldamisala artiklis 10 loetletud täiendavate moodulite võrra. Kõnealusel artiklis sätestatakse selgesõnaliselt uute moodulite lisamine ja esitatakse kandidaatide nimekiri. Selle loetelu kolm esimest moodulit lisati juba määrusega (EL) nr 538/2014.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse siis, kui ettepanek ei kuulu ELi ainupädevusse.

ELi tasandi meetmed on õigustatud. Esiteks peab Euroopa statistika olema võrreldav liikmesriikide lõikes ja sellest peab saama tuletada ELi koguandmed, mis on arvutatud liikmesriikide koguandmete põhjal. Teiseks on keskkonnal piiriülene ulatus ja laad. Kolmandaks ulatuvad keskkonnamajandusliku arvepidamise mõned kasutusviisid, näiteks kestliku arengu eesmärgid, EList kaugemale ja seega peab EL kohaldama ülemaailmseid standardeid.

Kavandatav õigusakt käsitleb Euroopa Majanduspiirkonnaga (EMP) seotud küsimust ja seetõttu tuleks selle kohaldamist laiendada ka EMP-le.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas.

Liikmesriigid peavad koostama uue keskkonnamajandusliku arvepidamise, kasutades ühiseid spetsifikatsioone, mis põhinevad rahvusvahelistel SEEA standarditel, ning seejärel edastama andmed komisjonile (Eurostatile) valideerimiseks ja levitamiseks.

Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei minda kavandatud määruses selle eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- **Vahendi valik**

Määrus on kõige sobivam vahend, arvestades ettepaneku eesmärki ja sisu ning asjaolu, et sellega muudetakse kehtivat määrust.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Tuginedes komisjoni normidele, järgiti Eurostati olemasolevate õigusaktide, sealhulgas Euroopa statistikaprogrammi hindamise¹¹ süsteemi, mis moodustas kogu protsessi keskse osa. Lisaks korraldatakse igal aastal uuringuid, et saada rohkem teavet kasutajate, nende vajaduste ja selle kohta, kui rahul nad Eurostati teenustega on. Eurostat kasutab hindamistulemusi, et parandada statistilise teabe ja väljundite koostamise protsessi. Tulemusi kasutatakse erinevates strateegilistes kavades, näiteks Eurostati tööprogrammis ja juhtimiskavas.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ettepanekut on arutatud Euroopa statistikasüsteemiga ning tehnilisi üksikasju andmetootjate ja -kasutajatega kirjalike konsultatsioonide käigus. Seda arutati ka 2020. aasta ja 2021. aasta mais töökondades ning keskkonnajamajandusliku arvepidamise ning keskkonnavalase rahandusstatistika ja arvepidamise töörühmades. Lisaks arutati selle aluseks olevaid küsimusi 2021. aasta juulis ja oktoobris toimunud sektori- ja keskkonnastatistika ja arvepidamise valdkonna direktorite koosolekul. Sama rühmaga konsulteeriti kirjalikult ka 2021. aasta detsembris. Kõigi nende konsultatsioonide käigus tehti tehnilisi täiendusi ja lihtsustusi.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon (Eurostat) konsulteeris Euroopa statistikasüsteemi komiteega, sest riiklikud statistikaametid vastutavad kogu riikliku tegevuse koordineerimise eest Euroopa statistika valdkonnas.

- **Mõju hindamine**

Mõju hindamist ei peetud vajalikuks järgmistel põhjustel. Esiteks on algatuse poliitilise vahendina määrus (EL) nr 691/2011 juba olemas. Eelkõige on artiklis 10 selgesõnaliselt ette nähtud võimalus lisada uusi temaatilisi valdkondi ja loetletud võimalikud moodulid. Teiseks on liikmesriigid komisjoni (Eurostati) rahalisel toetusel (kooskõlas artikliga 4) teinud uute teemadega ligikaudu 30 prooviuuringut. Viimase viie aasta jooksul on saadud kogemusi vabatahtlikust andmete kogumisest metsa ja keskkonnatoetuste arvepidamise kohta.

¹¹ Komisjoni talituste töödokument „Final evaluation of the European statistical programme 2013-2020 (SWD(2021) 383, 15. detsember 2021), lisatud dokumendile „Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastateks 2013–2020 ette nähtud Euroopa statistikaprogrammi rakendamise lõpphindamise kohta (COM(2021) 794, 15. detsember 2021).

Kokkuvõttes on olemas usaldusväärne tõendusbaas ja aastate jooksul on saadud küllaldaselt kogemusi.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Komisjon püüab õigusaktide muutmisel alati pöörata tähelepanu menetluste lihtsustamisele ja koormuse vähendamisele. Keskkonnaalane arvepidamine annab kvaliteetset statistikat, taaskasutades kättesaadavaid andmeid ning vähendades ettevõtjate ja üldsuse halduskoormust. See saavutatakse olemasolevate lähteandmete integreerimisega ja nende ühendamisega rahvusvahelistel standarditel põhinevatesse usaldusväärsetesse hinnangutesse ja näitajatesse.

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei muuda määruse (EL) nr 691/2011, eriti selle artikli 4 mõju ELi eelarvele.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Määruse (EL) nr 691/2011 artikli 7 kohaselt peavad liikmesriigid koostama kvaliteediaruanded ja edastama need komisjonile (Eurostatile). Eurostat kasutab edastatud andmete kvaliteedi kinnitamiseks muu hulgas kvaliteediaruandeid. Kvaliteediaruande eeskirju kohaldatakse ka kolme uue mooduli suhtes.

Määruse (EL) nr 691/2011 artikli 10 kohaselt esitab komisjon iga kolme aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande määruse rakendamise kohta.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesolev ettepanek sisaldab kolme artiklit ja ühte lisa.

Artiklis 1 esitatakse määrusesse (EL) nr 691/2011 tehtavad muudatused. Muudatusi on kirjeldatud allpool.

- Artikkel 2 – Mõisted

Artikli 2 lõigetes 7–9 määratletakse metsa arvepidamine, keskkonnatoetused ja samalaadsed siirded ning ökosüsteemi arvepidamine.

- Artikli 3 lõige 1 – Moodulid

Euroopa keskkonnajandusliku arvepidamise moodulite loetellu lisatakse alapunktidega g–i kolm uut moodulit koos viidetega lisadele, milles täpsustatakse nende eesmärgid, ulatus ja esitamise kord.

- Artikli 3 lõige 4a – Delegeeritud volitused

Artikli 3 uue lõikega 4a antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakt, et otsustada, milliste IX lisa 5. jao aruandetabelites juba sisalduvate ökosüsteemi teenuste kohta rahalised väärtused esitatakse. IX lisas on sätestatud ökosüsteemi teenused füüsilistes ja rahaühikutes. Ökosüsteemi teenused rahaühikutes on füüsilistes ühikutes väljendatud ökosüsteemi teenuste alamhulk.

– Artikli 5 lõige 2 – Andmete kogumine

Liikmesriigid võivad kasutada muid uuenduslikke lähenemisviise lisaks nendele, mis on artikli 5 lõikes 2 juba sätestatud.

– Artikkel 8 – Erandid

Sisaldab võimalust taotleda erandit andmete esitamisest kolme uue mooduli puhul.

– Artikkel 9 – Delegeerimine

Laiendatakse delegeeritud volitusi, lisades viite uuele artikli 3 lõikele 4a.

– Artikkel 10– Aruandlus ja läbivaatamine

Ajakohastatakse valdkondi, mis tuleb lisada käesoleva määruse rakendamist käsitlevasse aruandesse, mis esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

– IV lisa – Keskkonnakaitsekulutuste arvepidamine

IV lisast jäetakse välja näitaja „keskkonnakaitse siirded (saadud/makstud)“, sest selle kohta kogutakse andmeid uue VIII lisa alusel.

– Uued lisad

Määrusele lisatakse kolm uut lisa: VII lisa metsa arvepidamise kohta, VIII lisa keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamise kohta ning IX lisa ökosüsteemi arvepidamise kohta.

– Viited EL 27-le ja ESA 2010-le

Asendatakse kõik „EL 28“ viited viitega „EL 27“ ja „ESA95“ viited viitega „ESA2010“.

Ettepaneku artikliga 2 tunnistatakse kehtetuks liikmesriikide kohustus esitada andmed keskkonnakaitse siirete kohta (mis on sätestatud olemasolevas IV lisas keskkonnakaitsekulutuste arvepidamise kohta) niipea, kui VIII lisa kohaselt on esitatud põhjalikumad ja ühtlustatumad andmed keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete kohta. Sellega välditakse topeltaruandlust.

Artiklis 3 on sätestatud määruse jõustumise aeg ja otsekohaldatavus. Artikli 1 lõiget 7 tuleb erandkorras kohaldada alates 2025. aastast, kuna VIII lisas sätestatud „keskkonnakaitse siirete (saadud/makstud)“ kogumine algab alles 2025. aastal (vt VIII lisa 4. jagu).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011 seoses uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite lisamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 338 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprill 2022. aasta otsuses nr 2022/591 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030)¹² kinnitati, et usaldusväärne teave keskkonnamuutuste peamiste suundumuste, mõju ja põhjuste kohta on hädavajalik, et oleks võimalik arendada tõhusat poliitikat ja seda rakendada ning suurendada kodanike mõjuvõimu. Tuleks töötada välja vahendid, et suurendada avalikkuse teadlikkust majandustegevuse keskkonnamõjudest. Üks selline vahend on keskkonnamajanduslik arvepidamine.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 691/2011 artiklis 10¹³ on sätestatud, et komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande kõnealuse määruse rakendamise kohta, võttes vajaduse korral arvesse määruse (EL) nr 691/2011 artikli 4 lõikes 2 osutatud prooviuuringute tulemusi, et teha ettepanek võtta kasutusele uued keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulid, nagu keskkonnaga seotud siirded (subsiidiumid), metsa arvepidamine ja ökosüsteemi teenuste arvepidamine.
- (3) Uued moodulid aitavad otseselt kaasa liidu poliitiliste prioriteetide saavutamisele, milleks on keskkonnahoidlik majanduskasv ja ressursitõhusus.
- (4) ÜRO statistikakomisjon võttis keskkonnamajandusliku arvepidamise süsteemi (SEEA) keske raamistiku rahvusvahelise standardina vastu oma 43. istungil, mis toimus

¹² ELT L 114, 12.4.2022, lk 22.

¹³ ELT L 192, 22.7.2011, lk 1.

2012. aasta veebruaris, ning SEEA ökosüsteemi arvepidamise (peatükid 1–7, mis kirjeldavad arvepidamist naturaalühikutes) oma 52. istungil, mis toimus 2021. aasta märtsis. Käesoleva määrusega ette nähtud uued moodulid on SEEAga täielikult kooskõlas.

- (5) Selleks et täita aluslepingutest tulenevaid ülesandeid, eelkõige keskkonna, kestlikkuse ja kliimamuutuste valdkonnas, on liidul vaja asjakohast, terviklikku ja usaldusväärset teavet. Tõenduspõhiseks otsuste tegemiseks on vaja oma eesmärgile ja kvaliteetse statistika kriteeriumidele vastavat statistikat, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 223/2009¹⁴.
- (6) Selleks et paremini jälgida edusamme rohelise, konkurentsivõimelise ja vastupanuvõimelise ringmajanduse suunas ning edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamisel liidu kontekstis, on vaja täiendavaid andmeid.
- (7) 6. novembril 2020 toimunud majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu järeldustes Euroopa statistika kohta kutsutakse Euroopa statistikasüsteemi üles vastama Euroopa rohelises kokkuleppes sätestatud uutele teabenõuetele, sealhulgas nendele, mis on seotud Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise programmi läbivaatamise ja laiendamisega.
- (8) 2019. aastal avaldas Euroopa Kontrollikoda eriaruande nr 2019/16 „Euroopa keskkonnamajanduslikku arvepidamist saab muuta poliitikakujundajatele kasulikumaks“¹⁵. Aruandes juhitakse tähelepanu vajadusele saada täielikumaid andmeid metsade ja ökosüsteemide kohta ning täielikult rakendada metsa arvepidamine.
- (9) Määruse (EL) nr 691/2011 artikli 5 lõikes 2 on loetletud allikad, mida liikmesriigid võivad kasutada keskkonnamajandusliku arvepidamise hindamiseks. Selleks et tagada paindlikkus ja vähendada andmeesitajate, riiklike statistikaametite ja muude riiklike asutuste halduskoormust, tuleks liikmesriikidel lubada kasutada uuenduslikke lähenemisviise. Liikmesriigid peaksid alati komisjoni teavitama ja esitama üksikasjad nende lähenemisviiside kvaliteedi kohta, et komisjon saaks hinnata andmete kvaliteeti.
- (10) Kuna liit koosneb praegu 27 liikmesriigist, on asjakohane viidata „EL 27-le“.
- (11) Määruse (EL) nr 691/2011 artiklis 10 sätestatud võimaliku tulevase Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise loetelu tuleb ajakohastada, et viia see kooskõlla liidu praeguste poliitiliste prioriteetidega.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

¹⁵ <https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=51214>

- (12) Euroopa arvepidamise süsteem 1995 (ESA95) asendati Euroopa arvepidamise süsteemiga 2010 (ESA 2010), mis kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 549/2013¹⁶.
- (13) „ESA 2010“ sisaldab ühiste standardite, määratluste, klassifikaatorite ja raamatupidamiseeskirjade võrdlusraamistikku liikmesriikide raamatupidamise aastaaruannete koostamiseks kooskõlas liidu statistikanõuetega.
- (14) Selleks et võtta arvesse ökosüsteemi teenuste hindamise meetodika arengu praegust seisust, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada määrust, määrates kindlaks selle, milliste IX lisa 5. jao aruandetabelitesse juba kantud ökosüsteemi teenuste rahalistest väärtustest tuleks teatada, esimese arvestusaasta ja rahaliste väärtuste määramiseks kasutatavate vastuvõetavate meetodite loetelu. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹⁷ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (15) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on uute keskkonnaalaste moodulite lisamine Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise statistika kehtivasse õigusraamistikku, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda sidususe ja võrreldavusega seotud põhjustel paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (16) Euroopa statistikasüsteemi komiteega on konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 691/2011 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklisse 2 lisatakse järgmised punktid:

¹⁶ ELT L 174, 26.6.2013, lk 1–727.

¹⁷ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- 7) „metsa arvepidamine“ – metsaressursside arvepidamine, mis hõlmab metsamaad ja metsamaal olevat puitu, ning majandustegevuse arvepidamine metsanduse ja metsaraie kohta;
- 8) „keskkonnatoetused ja samalaadsed siirded“ – ESA 2010 määratluse kohased jooksvad ja kapitalisiirded, mille eesmärk on toetada keskkonnakaitset ning riigi ressursside ja nendega seotud toodete kaitsmist;
- 9) „ökosüsteemi arvepidamine“ – arvepidamine, mille eesmärk on anda järjepidevat teavet ökosüsteemide ulatuse ja seisundi kohta ning teenuste voogude kohta nendest ökosüsteemidest ühiskonda.“

(2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

(a) lõikesse 1 lisatakse järgmised punktid:

- „g) metsa arvepidamise moodul, mis on toodud VII lisas;
- h) keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamise moodul, mis on toodud VIII lisas;
- i) ökosüsteemi arvepidamise moodul, mis on toodud IX lisas.“;

(b) lisatakse uus lõige 4a:

„4a. Komisjon (Eurostat) viib läbi metoodilise ja teostatavusuuringu ökosüsteemi teenuste rahalise väärtuse hindamise kohta. Kõnealuse uuringu tulemuste põhjal võib komisjon käesolevat määrust täiendada, et määrata delegeeritud õigusaktiga kindlaks selle, milliste IX lisa 5. jao aruandetabelites juba sisalduvate ökosüsteemi teenuste kohta tuleb esitada rahalised väärtused, esimese vaatlusaasta ja rahaliste väärtuste kindlaks määramiseks kasutatavate vastuvõetavate meetodite loetelu.“

(3) Artikli 5 lõikesse 2 lisatakse järgmine tekst:

„d) kõik muud asjakohased allikad, meetodid või innovatiivsed lähenemisviisid, kui nad võimaldavad toota andmeid, mis on võrreldavad ning vastavad kohaldatavatele konkreetsetele kvaliteedinõuetele.

Liikmesriik, kes otsustab kasutada punktis d osutatud allikat, meetodit või uuenduslikku lähenemisviisi, teatab sellest komisjonile (Eurostatile) selle aasta jooksul, mis eelneb arvestusaastale, mil allikas, meetod või uuenduslik lähenemisviis kasutusele võetakse, ning esitab saadud andmete kvaliteedi üksikasjad.“

(4) Artikli 8 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Selleks et saada VII, VIII ja IX lisa jaoks lõikes 1 osutatud erand, esitab asjaomane liikmesriik komisjonile hiljemalt [*Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, palun lisada täpne kuupäev, mis on 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist*] nõuetekohaselt põhjendatud taotluse.“

(5) Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 3 lõigetes 3, 4 ja 4a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 11. augustist 2011. Komisjon esitab delegeeritud volituste

kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõigetes 3, 4 ja 4a osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeritud õigusaktide kehtivust.“;

(b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Artikli 3 lõigete 3, 4 ja 4a alusel vastu võetud delegeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

(6) Artikli 10 esimene taane asendatakse järgmisega:

„– võtta kasutusele uued keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulid, nagu vee arvepidamine (kvantitatiivne ja kvalitatiivne), ressursside haldamise kulutuste arvepidamine, toetused või toetusmeetmed, mis võivad kahjustada keskkonda ja jäätmemajandust“.

(7) IV lisa 3. jaos jäetakse välja sõnad „keskkonnakaitse siirded (saadud/makstud)“.

(8) Kogu tekstis ja lisades asendatakse kõik viited EL 28-le viidetega EL 27-le ja mõiste „ESA 95“ mõistega „ESA 2010“.

(9) Määrusesse (EL) nr 691/2011 lisatakse lisad VII, VIII ja IX vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Varem IV lisa kohaselt esitatud andmed keskkonnakaitse siirete (saadud/makstud) kohta esitatakse nüüd VIII lisa kohaselt. Liikmesriigid ei esita enam andmeid keskkonnakaitse siirete (saadud/makstud) kohta vastavalt IV lisale.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 1 punkti 7 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*